

Datum 2015-05-07
Reg.nr 131-176-15

Avdelning
Utvärderingsavdelningen
Handläggare
Tomas Egeltoft
08-563 088 28
tomas.egeltoft@uka.se

Regeringskansliet
(U2015/1626/UH)

Yttrande: Kvalitetssäkring av högre utbildning

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har uppmanats att yttra sig över regeringskansliets PM om kvalitetssäkring av högre utbildning (U2015/1626/UH).

UKÄ:s synpunkter

UKÄ delar i stort regeringskansliets förslag till nytt nationellt kvalitetssäkringssystem för högre utbildning. De fyra föreslagna komponenterna i ramverket ger goda förutsättningar till ett integrerat och ändamålsenligt kvalitetssäkringssystem som både kontrollerar och utvecklar högre utbildning.

Problematiskt är dock att regeringskansliet i det föreliggande förslaget ger relativt specifika anvisningar - som ibland även är otydliga och som vi nedan diskuterar - parallellt med att föreslå att UKÄ bör få i uppdrag att detaljutforma motsvarande delar. Detta skapar otydlighet för det fortsatta arbetet. UKÄ bör få förtroendet och ansvaret för att utforma och implementera det nya kvalitetssäkringssystemet utifrån det övergripande ramverket i promemorian. Detta ligger även i linje med internationella överenskommelser Sverige undertecknat inom ramen för Bologna-processen och de krav som ENQA ställer för ett medlemskap. UKÄ:s erfarenheter säger även att justeringar av modeller för kvalitetssäkring kan behöva göras efter en första testning, vilket återigen talar för ett mindre detaljreglerat uppdrag till UKÄ.

Nedan följer de delar eller avsnitt i förslaget som UKÄ anser är otydliga.

Omfattningen av respektive komponent

I förslaget anges att det nya kvalitetssäkringssystemet ska finansieras inom ramen för anslagen till universitet och högskolor respektive UKÄ, och att det inte ska ha några konsekvenser för statsbudgeten. Vidare anges att vilken omfattning respektive komponent bör få i systemet huvudsakligen bör avgöras av UKÄ, men med utgångspunkt i att samtliga utbildningsanordnare som har minst ett examenstillstånd ska få sitt kvalitetssäkringssystem granskat inom en sexårsperiod och att utbildningsutvärderingarna bör utgöra en betydande andel.

UKÄ menar att ämbetet bör få ansvar att över tid balansera och planera omfattningen av de olika komponenterna i kvalitetssäkringssystemet. Detta krävs bland annat för att inte belasta kostnaderna för de olika aktörerna mer än regeringskansliet en har angivit.

Två-/tregradig skala

I förslaget anges att en tregradig skala bör användas vid granskningen av lärosätenas kvalitetssäkringssystem och att en tvågradig skala bör användas vid utbildningsutvärderingarna. De argument som regeringskansliet använder för att motivera en viss skala i en av komponenterna är lika giltiga i den andra komponenten och vice versa. UKÄ ser i nuläget för- och nackdelar med de båda skalorna och menar att UKÄ bör få förtroendet att utreda och slutligen avgöra vilken eller vilka skalor som ska användas.

Processen om ett lärosäte får underkänt omdöme vid kvalitetssäkringsgranskning

I förslaget anges att om ett lärosäte får sitt kvalitetssäkringssystem underkänt bör UKÄ ansvara för fortsatt granskning och bidra till lärosätets kvalitetsutveckling till dess att kvalitetssäkringssystemet blir godkänt. Granskningen bör göras genom att en särskild bedömaregrupp tillsätts med uppgift att kontinuerligt följa och bidra till lärosätets utvecklingsarbete och återrapportera till UKÄ. Vidare anges att detaljer kring denna process beslutas av ämbetet, bland annat när det gäller hur lång tid ett lärosäte får på sig att rätta till bristerna.

UKÄ anser att det är olämpligt att UKÄ ska ha i uppdrag att både granska och samtidigt på det beskrivna sättet aktivt medverka i utbildningsanordnarens utvecklingsarbete. Förslaget är alltför otydligt även när det gäller till exempel tidsperioden. Det går inte att kombinera "... till dess systemet är godkänt..." med en tidsbegränsning. UKÄ bör även i detta avseende få i uppdrag att avgöra hur uppföljning av sådana beslut ska ske.

Beslut i ärendet har tagits av ställföreträdande myndighetschefen Annika Pontén efter föredragning av utredaren Tomas Egeltoft i närvaro av strategi- och planeringsansvarige Per Westman och tillförordnade avdelningscheferna Karin Järplid Linde och Viveka Persson. Universitetskanslern Harriet Wallberg har inte deltagit i beslut eller beredning av detta ärende.

Annika Pontén

Tomas Egeltoft